

Tlučenské zajímavosti kolem roku 1925

II. část

Rybníky

Ve vsi jsou dva rybníky. Velký rybník nalézá se u dráhy při silnici na Nýřany a má rozlohu 1,14 hektaru. Zarostlý je stulíkem, orobincem a puškvorcem. Patří dr. Lobkowiczovi. Nebyl již několik desítek let čištěn a je zanesen bahnem. Je mělký, ryb se v něm nechová, v létě za parných dnů nepříjemně páchne.

Obec marně pokouší se přimět dr. Lobkowicze, aby jej nechal vyčistit. Druhý rybník, zvaný Malý rybníček, patří obci a nalézá se nad návsi pod hostincem „Hejbalka“. Dříve zde byla kaluž. Po převratu roku 1920 starosta obce Tráva František, horník, využil nadšení občanů a přiměl je zavázat se k práci zdarma na regulaci rybníčku. Dělníci vozili vykopanou zem a zaváželi rokli nad kaluží. Hospodáři zdarma vozili kámen svými povozy. Vzniklé prostranství nad rybníčkem osázeno bylo lipkami. Do rybníčku nasadili občané Jung, Weingartl a Svoboda 242 ryb. K odtoku z rybníka dána roura a hospodáři, potřebují-li vody na zalévání, zajedou s vozníci k rouře a po uvolnění šroubu jim voda pohodlně do voznice nateče. Dříve prý byl i rybníček na okraji návsi a říkalo se mu „Kuchynkojc rybníček“, další poblíž dnešního Husova pomníčku. V dávných dobách prý byly na místě zvaném Tři rybníčky opravdu tři rybníčky: jeden u lesa Doubravka (za stadionem), druhý na místě vjezdu do sídliště (pod domem s č. p. 383) a třetí rybník s mlýnem na Lučním potoce mezi sídlištěm a lesem Torovkou (u něho se snad odehrála legenda o vzniku názvu obce). Rybník Höllenteich s mlýnem klapal u Hájíčku. Nedaleko odtud u Vejprnic býval větší rybník Grossteich. Největší rybník se rozléhal u Blatnice, měl rozlohu 230 ha a tři ostrovy.

Studánka

Nad rybníčkem nalézá se studánka. Dříve nalézala se asi pět metrů od č. p. 19 a za regulace rybníka byly prameny svedeny potrubím do nové studně s vahadlem nad Malým rybníčkem, stará studánka pak oblázky zavezena. Ve studánce je velice dobrá voda. Na doporučení MUDr. Hlaváče pijí nemocní tuhle vodu, a dokonce si pro ni přijíždějí nemocní z okolních obcí. Druhou studánku nalezneme v lese „Trhovka“ (Torovka), v rokli mezi Tlučnou a Nýřany.

Stromořadí

Podél silnic a cest vysázeno je ovocné stromoví. Sadů obec nemá. Při silnici podél regulovaného potoka vysázeny jsou akáty. Ulice při škole vysázena je jasany, hráz Velkého rybníka kleny. Nad Malým rybníčkem i pod ním vysázeny jsou lípy. Na svých zahrádkách mají občané svoje stromy a keře.

Obyvatelstvo

Jak obyvatelstva a domů přibývá vidno z následujícího přehledu:

rok	domů	obyvatel
1825	30	222
1880	55	746
1890	76	1038
1910	96	1355
1921	170	1841

Pohanská pohřebiště

O tom, že v okolí Tlučné bydlel člověk již před tisíciletími, svědčí častá naleziště hrobů a nádob z doby bonzové (kolem 2000 let př. n. l.). Hroby nalézají se v lese Němčího dola, dále v pískovných Václava Vacka, Josefa Krause u lesa Hájíčku a v hliništi Martina Würfla. Střepey nádob z této doby uloženy byly v městském muzeu v Plzni. Rovněž při silnici, kde nalézá se prodejna ZKD (Západočeské konsumní družstvo, č. p. 145), nalezeny nádoby a bronzové jehlice.

Správa obce

Jmění obecní spravuje obecní zastupitelstvo, mající 24 členů. Z nich zvoleno bylo za stranu soc. dem. 14 členů, za stranu nár. soc. 4 členové, za stranu agrární 3 členové a za komunisty rovněž 3 členové. Starostou obce zvolen František Tráva, horník, sociální demokrat, muž pokrokový, velice obětavý a na horníka velmi inteligentní. Záslouhou jeho a celého obecního zastupitelstva vedena jest obec k rozkvětu. Oblíbenost starosty Trávy je potvrzována v každých volbách.

Konsumy

Občané jsou velice podnikaví. O jejich podnikavosti svědčí, že již 15. dubna 1897 zřídili si v obci konsumní družstvo „Volnost“. Členové tohoto podniku nakupovali v něm všechny svoje potřeby a měli účast na zisku, který se jim rozděloval v 1% výši z ceny odebraného zboží. Konsum velice rostl a vbrzku jedna pronajatá místnost ve Staré hospodě (č. p. 1) nestačila. Ani větší místnost u Františka Vacka (č. p. 89) nebyla vyhovující pro stále vzrůstající zájemce. Družstvo proto koupilo sousední usedlost Václava Vacka, na jejímž místě postavilo vlastní budovu prodejní se skladištěm a pekárnou. Nejen, že se družstvo rozšířilo v obci, ale zřídilo taky filiálky v Líně (dobový pravopis) a ve Vejprnicích.

Po válce světové r. 1923 sloučilo se toto družstvo se ZKD v Plzni. Naše družstvo přispělo ZKD největším podílem. Dnes jsou v obci dvě prodejny tohoto družstva a jedna prodejna Občanského konsumního družstva.

Družstva

Také hospodáři jsou členy Hospodářského družstva v Plzni, tři z nich dokonce zakladateli: Matěj Meiner, Jiří Würfl a Melichar starší. Družstevní hospodaření je mnohdy mnohem výhodnější. Drahé složitější stroje by si jednotlivci vůbec nemohli koupit.

Družstevní stroje

Také rolníci a domkáři jsou podnikaví. Roku 1911 zakoupili si motorové složení na mlácení obilí. První s větší silou 8 koňských sil (HP) a druhý motor se 6 HP. Mimo toto mají domkáři válec na drčení hrud na poli (železný), 2 trakaře na setí jetelového semene a 4 secí stroje společně.

V hospodářstvích používá se sekaček obilí i trávy, secích strojů a mláticích. Pouze malí hospodáři sekají ručně kosou nebo vachlicí. K orání používá se pluhů, harek (pluh o třech radlicích menších) a pospěšáků (větší pluh). Brambory vyorávají se hákem. Na panských polích používají se k sekání strojů „hrstáček“ (samy dělají hrsti obilí) nebo „vazaček“ (vážou provázekem obilí v snopy). Pouze leží-li obilí, je sekáno kosou vachlicí.

Čeledí

Čeledi mívají rolníci málo, neb vesměs vykonávají práce sami a ku pomoci užívají svých dětí. Plat služby je měsíčně asi 120 Kč, plat čeledína asi 170 Kč. Dnes se pilnému hospodáři daří dobře. V r. 1921 obdrželi dlouhodobí pachtýři (pole měli v nájmu) od velkostatku na základě zákona 20 ha orné půdy.

Kampelička

Roku 1909 zřízena zásluhou Františka Vacka, Jana Hrubého a Petra Hauera kampelička. (Kampeličky jsou venkovské družstevní peněžní ústavy, název dostaly od svého zakladatele Kampelíka Františka Cyrila, 1805–1872.) Občané se zde domohou výpůjček za nízký úrok a vklady se jim úrokují také líp než v bankách. Zásluhou spolku je, že občané snadno mohou stavěti si rodinné domky, neb tato Kampelička poskytuje jim levné úvěry. Dnes má své sídlo v hostinci Petra Hauera (č. p. 88), kterýž je jejím pokladníkem za roční odměnu 2000 Kč.

K uschování peněz pro běžnou potřebu zakoupena byla ohnivzdorná pokladna. Výpůjčky je možno obstarati i v Hospodářské záložně v Plzni. Jmění občanů stoupá, dluhů ubývá.

Náboženství

Před světovou válkou bylo občanstvo vesměs římskokatolické. Po převratu mnoho občanů opustilo církve a zůstalo bez vyznání. Mnozí vstoupili do nově utvořené církve československé a československé. Mnoho z těch, kteří ještě zůstali v církvi římskokatolické, jsou matrikoví. Kněžím nevěří, do kostela nechodí, v církvi však zůstávají. Přestupování a vystupování z církve dělo se z toho důvodu, že za světové války (1914–1918) kněží římskokatoličtí světili zbraně rakouských vojáků a dovolovali, aby z kostelů a kaplí byly sňaty zvony a vyrobeny z nich zbraně či munice.

Knihovna

V obci je již od roku 1910 veřejná knihovna Husova. Vznikla z knihovny hasičského sboru, Národní jednoty pošumavské a hornického spolku. Roku 1924 má 871 svazků. Občané pilně čtou. Obec přispívá každým rokem 900 Kč na zakoupení nových knih. Mimo tuto knihovnu má ještě každý spolek knihovnu menší a také mnoho občanů má knihovničky vlastní.

Časopisy

Časopisů a denních listů přichází do obce mnoho. Jen deníku „Nová doba“ chodí denně 120 čísel, v neděli 150 a ročně 50 000 výtisků. Tlučenští občané pravidelně sledují události doma i ve světě.

Přednášky

Vzdělávací přednášky konají se často a jsou četně navštěvovány.

Stavení

Občanská stavení jsou úhledná a skoro u každého je zahrádka, ve které lidé pěstují zeleninu, koření a okrasné květiny. V posledních letech rozmáhá se pěstování ušlechtilých druhů růže. Řídící učitel Josef Hornsteiner, učitel Václav Česák a starosta František Tráva mají mnoho druhů růží a nelitují značných finančních nákladů na zakoupení nových druhů (až 40 Kč za kus).